

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 16. WRZESNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Wiednia d. 6. Września.

Dziśniejsza Gazeta Dworska ogłasza co następuje:

„Jego Cesarstwo Królestwa Apostolska Mość równie przekonany jak przejęty wszystkimi klęskami wojny, żadnego aż dotąd niezaniebdał sposobu do sprowadzenia przyzwoitego, trwałego i zabezpieczającego Królestwa i Prowincye swoje oraz wiernych wazallow pokoiu, a podobną skłonność i użycie środków do tego kroków świeżo teraz nawet okazał. Lecz pomimo tego wszystkiego, rząd Francuzki zawarł w tym celu zawieszenie broni wcale nie spodziewanie i bez żadnej gruntownej przyczyny zerwał. Chociaż po tylu przez Rząd Francuzki powtarzanych oświadczeniach do pokoiu, należało się zawsze spodziewać, iż terazniejsze na nowo kroków nieprzyjacielskich rozpoczęcie, mogło być unikniętym, to jednak Cesarz Jmć dla dania dowodów równie swoim wiernym poddanym jak całej Europy, ile dobro ich, bezpieczeństwo, i obrona dotyka ferce jego, postanowił sam w osobie swojej wraz z Arcy-Xiążciem Janem bratem swoim, udać się do armij w Niemczech będących. Jego Cesarstwo Mość postanowił przytem statecznie i niezmiennie wszelkie propozycye i warunki do pokoiu mogące być przyjętymi z ukontentowaniem wykluczać, życząc jak najmocniej aby wkrótce mógł ogłosić wienemu swojemu Ludowi, uwolnienie jego od terazniejszych nieodzownych klęsk wojennych.

Cesarz Jmć raczył mianować F. M. L. Barona Lauer Generałem artylleryi, F. M. L. Hrabiego Bellegarde Generałem kawaleryi, Generałów zaś Majorów Xiążęcia Schwarzenberg i Hrabiego Meerfeldt Feldmarszałkami Leutnantami.

Listy z Węgier wyrażają co następuje: „Jeszcze w żadnym roku pożary nie były tak gwałtowne i niszczące, jak teraz. Nie masz tego dnia prawie, w którymby raz z tej, drugi raz z innej okolicy smutne wiadomości o tym nie przychodziły. Na dniu 17. Sierpnia w mieście Modern spaliło się 69. domów, na dniu 23. więcej jak trzecia część miasta Erlau

zgorzała. Pałac Biskupi, Seminarium, Klasztor Cysterców, dom Poczty i najpiękniejsza okolica miasta stały się pastwą płomieni.“

Dnia 18. Sierpnia Józef Horniker żyd Lwowski, odprawił tu publiczny examen na Doktora prawa natury i politycznego, po czym wydane mu zostało dyploma. Nie jest to pierwszy przykład zaszczytu, do którego Józef II. Narod Żydowski przypuścił, a jego chwalebne następcy raczyli go w całości utrzymać.

z Londynu d. 26. Sierpnia.

Dziś powszechna tu rozeszła się pogłoska, iż Bonaparte przyśłał do Londynu nowe propozycye pokoiu. Poczym zaraz papiery nasze w cenie się swojej podniosły.

Dwór Wiedeński rozkazał komunikować dworowi naszemu, odpowiedź daną na propozycye Bonaparte, które adjutant jego Duroc powiozł z sobą do Paryża.

Z Lizbony donoszą, iż Bonaparte ofiarował pokoy Portugalij, a to za opłaceniem 14. miliona funtów szter: (50 milionów złot:) Procz tego porty Portugalskie mają być dozwołone Francuzom, tak jak to jest teraz dozwołone narodom w najlepszym porozumieniu z Portugaliją zostającym, inaczej 60 tysięcy Francuzów przez Hiszpaniją do Portugalij wkroczą. Chociaż wiele osób sądzi, iż Bonaparte zamiary swoje w inną wcale stronę ma wymierzone, wszelako w Portugalij potrzebne do bezpieczeństwa środki są przedsięwzięte. Zaciąg rekrutów w Portugalij jest gwałtownym. Każdy zdalny do służby człowiek w przypadku potrzeby będzie do broni użytym, a z odpowiedzią na propozycye Francuzkie czekano w Lizbonie na depesze z Londynu.

Donoszą dalej z Lizbony pod dniem 2. Sierpnia, iż z strony Francuzkiej żądano ofatycznej odpowiedzi od Rządu Portugalskiego w przeciągu dni 60. W Lizbonie kilka razy Radę Stanu zgromadzano, a uchwały iey posłano w duplikatach Rządowi Angielskiemu. Sądzą, iż wysłanie Berthiera do Madrytu ściągają się do okoliczności Francuzkich z Portugaliją.

Niektórzy domyślali się także, iż G. *Auge-reau* przeznaczony będzie na dowódcę wojsk *Francuzkich* przeciw *Portugalij*. Nasze gazety ministerjalne twierdzą, iż ta cała rzecz może być tylko postrachem dla otrzymania choć w części żądanych od *Portugalij* 10 milionów krucżaków.

Z powodu przybyłych z *Portugalij* depeszów na dniu onegdajszym była zwołana Rada gabinetowa w przytomności wszystkich ministrów, którzy się ze wsiow umyślnie w tym celu pojeźdzali.

W *Portugalij* podwyższono cło na wywóz win krajowych. Przychod ztąd ma być obrocony na zapłacenie prowizyów od papierów krajowych, i na całkowite ich umorzenie.

Wczoraj przybył tu kurjer od lorda *Whitworth* z *Kopenhagi*. poczym Rada gabinetowa zwołana została. Już teraz nie wątpimy o tym, iż nasze z *Danią* zatargi w zgodnym zakończą się sposobie.

Pan *Frere* jedzie do *Portugalij* w charakterze ministra na miejsce P. *Walpole*.

O wielkiej wyprawie pod komendą Generała *Pultney*, żadney nie mamy wiadomości.

Sir Gardner mianowany jest komendantem naszych okrętów wojennych przeznaczonych na stacyą przy brzegach *Irlandzkich*.

Wielka flotta kanałowa pod admirałem *St Vincent* krąży zawsze w okolicy *Brest*. Musi coś być ważnego w przedsięwzięciu, gdyż admirałowie *Parker* i *Nelson* otrzymać mają komendę na flocie. Pomiędzy iey ekipażem rozeszła się pogłoska, iż wyprawa ta do *Hiszpanij* popłynie, inni przeznaczają ją do *Korunny* i *Teneryfuy*, gdzie bardzo wiele pieniędzy złotych i srebrnych leży. Najpodobniejszą jednak rzeczą jest, iż jedna eskadra popłynie do *Portugalij*, dla obronienia iey zewnatrz od napaści.

W *Derbyshire* kopalnie torfu zapaliły się. Dym napełnia pobliskie okolice, i jest bardzo przykrym, wielki las w *Wallis*, pali się jeszcze zawsze pomimo czynionego ratunku.

Gazeta z *Jersey* zawiera w sobie następujący wynalazek, o którego iednak pewności bardzo tu jeszcze powątpiewają. Wszakże gdyby się znalazł rzeczywistym, na owczas (ponieważ nieprzyjacieli byłby o tym nieuchybnie uwiadomiony), żadna wojna na morzu jużby więcej prowadzoną nie była. Dowiadujemy się (mowi też gazeta), iż P. *Ryan* bywszy oficer *Brytański* w regimencie *Fencible* zrobił wynalazek, za pomocą którego może jakikolwiek okręt kupiecki lub statek postawić w stanie zatopienia lub spalenia największego okrętu wojennego, a to bez używania do tego prochu, a nawet nie mogąc być od wielkich

armat okrętu nieprzyjacielskiego doścignionym, słowem dzielność dwóch sił, z których każda nawet pojedynczo odpartą być nie może, tak jest połączoną, iż obiedwie działają tak iak gdyby pojedynczo użytemi były. Wynalazek ten ma tak wielką siłę, iż żadna przeczność rozumu ludzkiego nie może okrętu atakowanego od zatonięcia obronić. Ani wielka mnogość armat, ani ich kalibr, ani liczba, zręczność i nieustraszonosć ekipażu, zdolną wstrzymać lub opóźnić zgubę okrętu. Żadna także odmiana w powietrzu lub na morzu nie może przynieść istotney różnicy, gdyż siła i opór tak w nayokropniejszej burzy, iak przy naywiększej ciszy zarowno działać będą. Okręt *Wschodnio-Indyjski* *Lord Clive*, który z *Canton* wypłynął, został zajęty przez kapra *Francuzkiego* od 26 armat. Ładunek jego wynosił przeszło 80,000 dolarów szacunku.

Prawo wojenne rownie w *Dublinie* iak pod *Dublinem* jest już zupełnie zniszczone.

P. S. Dziś przez całe rano Rada gabinetowa była zgromadzona, z powodu iak zapewnienia listu ministra *Francuzkiego* *Talleyrand* pisanego do Lorda *Grenville*, w którym nowe oświadczenia do pokoju są uczynione.

z *Paryża* dnia 29. Sierpnia.

Chociaż Rząd nasz zachowuje milczenie względem stanu interesów Rzplitej z Dworem *Wiedeńskim*, wszetako wiemy z pewnością, iż wojna znowu hasłem się stała. Po powrocie Obywatela *Duroc* z *Niemiec*, Rada Stanu po kilka razy zwołana była, po czym wysłano kuryerów do wszystkich armii z rozkazem zerwania niezwłocznego zawieszenia broni. Odpowiedź Dworu *Wiedeńskiego* była takiego rodzaju, iż punkta iey znaleziono niepodobnemi do przyjęcia. Słychać iż *Bonaparte* sam do armij w *Niemczech* uda się. Senator *Barthelemy*, Radzca Stanu *Jozef Bonaparte*, i Obywatel *Duroc* zawsze się w *Paryżu* znajdują i nigdzie nie wyiechali.

Rząd nasz (wyraża *Klucz Gabinetow*) do zakończenia wojny wszystkiego użył, co tylko z bezpieczeństwem i sławą Narodu zgodnym być mogło. Jeżeli skutek pomyślny tych życzeń Rządu nie uwieńczy, na ow czas ostatnie uśłowania jego, natężone zostaną dla zdobycia pokoju.

Obywatel *Borie* Prefekt departamentu *Gile* i *Villaine* doniósł, iż to co wszystkie dzienniki nazywali wybuchnieniem wulkanu w okolicy *Vitré*, niczym innym nie jest, iak tylko pożarem w borze *Montanteur* o 2. mile od *Vitré*. Od miesiąca ogień pochłoniął wszystkie drzewa, trawi teraz pod ziemią ich korney.

Konsulowie potwierdzili dawny wyrok Dyrektoryatu, na mocy którego jedna *decima* od *franka* z czystego przychodu wszystkich na morzu uczynionych zdobyczów, do kasy invalidów morskich wybierana będzie.

Radzca Stanu *Lescallier* mianowany jest Prefektem marynarki w *l'Orient*.

Monitor zawiera w sobie następujący artykuł urzędowy: „Można było uważać w iednym z konsularnych wyroków pod dniem 7 Nivos. (27 Grudnia) roku 8, iż kapłani obywatelskich obowiązani prawami, które poprzedziły przyśięgę lub jakiekolwiek bądź przyrzeczenie, mogą temu zadość uczynić następującym oświadczeniem: *Obiecuje wierność dla konstytucyi.* Ta szeregowa formalność jest doskonałą rekomyją wolności zdań o religii, ponieważ dogadza wszelkiej delikatności, a nawet skrupułom lekkiej pobożności. Nie jest to uczyniona Bogu przyśięga, lecz tylko obowiązek się cywilny. Ta więc religia, którąby z największą surowością zabraniała częstego używania przyśięg, nie może tu żadnej sprawie przeskody. Nie przyrzeka się teraz iak dawniej *utrzymywać* konstytucyę: w tym słowie *utrzymywać* zamykało się, lub przynajmniej zdawało się zamykać przyrzeczenie prostego i iawnego działania na wspieranie i obronę prawa, którego nie można było potwierdzić. Z tego okazuje się, iż podobny obowiązek mógł sprawić niespokojność w wielu osobach, które byłoby okrucieństwem dręczyć dla formalności: dziś przyrzeka się tylko być wiernym, to jest poddać się i nie czynić oporu, podobne więc oświadczenie jest bardzo dostatecznym, a procz tego ma w sobie tę nieoszacowaną korzyść, iż żadnego nie doznaje oporu. Jakaż w istocie jest religia, którąby nie zalecała posłuszeństwa prawom kraju, w którym się żyje? i iaki jest człowiek, iaki duchowny, który w miejscu swojego zamieszkania, nie musi się być obowiązany do szanowania swych obowiązków? Nie może być taki, coby się temu sprzeciwiał.

Jeden z wyroków Konsulów przepisuje mundur dla marynarki. Prefektowie marynarki nosić mają suknię Francuską błękitną, kamizelkę i pantaloney także. Srebrny haft wyobrażać będzie kotwicę pokreślaną linami, i kapelusze z srebrnym galonem. W mundurach vice-admirałów i kontr-admirałów żadna nie zaszcza odmiana. Kapitanowie okrętów i fregat nie będą mieli żadnego haftu, lecz naradniki mają oznaczać ich rangę. Mundur oficerów korpusu inżynierskiego marynarki będzie suknią narodową błękitną, kołnierze axamitny czarny, kamizelka czerwona, spodnie błękitne,

guziki, żółte z kotwicą, kapelusze gładki, kokarda narodowa przymocowana taśmą żółtą z małym guzikiem z kotwicą. U munduru inspektora będzie kołnierze, poszewka i wyłogi czarnego axamitu, a na kołnierzu dwie butonierki złotem wyfity.

G. *Beyssac* wyjechał do *Rennes* dla objęcia komendy nad obozem z 1500 ludzi pod *Chateaufort* założonym.

Pamiętno jest, iż Jan Jakub *Rousseau* zostawił rękopis, który podług jego woli dopiero w roku 1800. miał być na publiczność wydany. Dziś dowiadujemy się, iż ten rękopis złożył w rękach *l'Abbé Rastignac*. Obywatel *Maison* donosi, iż *l'Abbé Rastignac* umierając, zostawił go *Pannom Bacher de St Agnan w Beaugency*, które, iak wyraża, niemyślały jeszcze dać go do druku, z przyczyny, iż rok 1800. jeszcze nie upłynął.

Dnia 21. t. m. Senat konserwatorów utracił *Ob. Ailly* mającego lat 85. szacownego z swoich usług w interesach skarbowych. Był on poufałym przyjacielem sławnego *Franklina* i poradnikiem Ministra *Turgot*.

Generał kommandujący armią Włoską żądał od Ojca S. imieniem *Francuskiego* Rządu uwolnienia młodego *Xcia Santa Croce* i innych *Rzymian* za zdania polityczne więzionych. *Pius VII.* kazał uwolnić pierwszego; Względem zaś innych zapewniał, iż Ojciec S. odpowiedział, iż chciałby się z innemi w podobnymże obeysć sposobie, w czym szedłby za skłonnością swojego Oycowskiego ferca, lecz się obowiązał królowi obojga *Sycylii* oddać mu tych jeńców, w przypadku gdyby *Francuzi* mieli pomykać się w południowe *Włochy*.

Jak nasza armia w Niemczech otrzymała dotąd nadzwyczajne posiłki, tak armia we *Włoszech* podobnie odbiera. Z *Dijon* donoszą, iż ieden oddział obozu w *Remilly* pod komendą *G. Dauvergne* do *Włoch* wyruszył. Pod *Dijon* zebrano się wiele wojska, które mają składać dywizyę *G. Grouchy*.

Pomiędzy 12 tysiącami wojska, które od armii odwodowej do kraju *Gryzonów* i *Voralbergu* są w marszu, znajduje się piękny regiment huzarów *Bonapartego*.

Statecznie tu głoszą, iż między *Bawaryą* i Rządem naszym przyjdzie do pokoju za pośrednictwem iednego Dworu.

Parada wojsk w *Paryżu* zostających jest zawsze okazala. Na ostatniej znajdowała się 39 pułbrygada, która z *Włoch* tu dla wypocznienia przybyła. Gdy przechodziła przed pierwszym Konsulem, poznał w iey szeregach grenad-

dyerow, którzy przy boku jego w bitwie pod *Rivoli* walczyli, i oświadczył im ukontentowanie z powtórnego ich oglądania. Szef brygady *Mancune* prezentował pierwszemu Konsulowi korpus officerow, które w bardzo uprzejmym przyjaźń sposobie. Oświadczył im, iż nie zapomniiał tego prawa, i jakie maia do flawy i wdzięczności narodu *Francuzkiego*.

Nowa armia odwodowa wyruszając do *Włoch*, ofiarowała żołąd jednego dnia, na wsparcie familiow zruynowanych przez pożar we wsi *Cossey*.

Listy z *Tunis* donoszą, iż tamtejszy Dey wypuścił na wolność wszystkich więzionych *Francuzow*. Jeden wielki do dawniej marynarki *Weneckiej* należący okręt, napełniony rozmaitemi żywnościami, wypłynawszy z *Tunis* szczęśliwie do *Malty* zawinął, drugi jednak który tamże znaczny zapas wina zawiozł, w powrocie swoim został od *Anglikow* schwytany.

Monitor ogłosił dwa listy, których iak wyraża, Rząd nasz odebrał kopie przez *Konstantynopol*, bez żadnego innego objaśnienia. Pierwszy pisany przez *G. Menou* do *Sidneia Smith*, donosi o zabójstwie *G. Kleber*. Drugi jest następujący:

Wypis z listu Sidneia Smith do G. Menou z Jassy 22 Czerwca 1800.

Mości Panie Generale. Odebrałem list WPana pod dniem 20 Czerwca w momencie, gdy spodziewałem się widzieć *G. Klebera*, teraz dowiaduję się z najwyższym żalem o jego najłemuźniejszym zgonie. Doniosłem o tym natychmiast *W. Wezyrowi*, i innym ministrom *Ottomańskim*. *W. Wezyr* wyraźnie mi oświadczył, iż wcale nie wiedział o sprawcach tego zabójstwa, a ja jestem bardzo pewny, iż jego oświadczenie jest prawdziwe i szczere, i nie wchodząc w szczegóły tego niefortunnego zdarzenia, które mnie niezmiernie żałuję, odpowiem tylko na artykuły listu WPana dotyczące się naszych okoliczności. — Jeżeli *W. Wezyr* przytrzymał w swoim obozie adjutanta *Baudot*, który mu był przysłany do *Jebil-il-Ilam*, stało się to dla tego, iż *W. Wezyr* nie sądził być rzeczą przyzwoitą wypuścić kogożkolwiek bądź w momencie, gdy się widział być otoczonym przez nieprzyjaciół. *Baudot* zatrzymany był w *Jebil-il-Ilam*, tak iako i officerowie *Tureccy* przeznaczeni na zakładników, zatrzymani byli w *Kairze*. Ten adjutant odeślany został na eskadrę *Ottomańską*, ażeby go zamieniono iak WPan żądałeś, lecz ponieważ w tym przeciągu czasu kapitan basza przybył tu, przeto nieprzytomność jego na eskadrze spozniła tę zamiarę. Gdy powróci do swo-

iej eskadry, rzecz ta może się ułożyć podług WPana życzenia. Lecz nie widzę dla czego WPan do okoliczności która tylko obchodzi WPana i Portę, przywiązuiesz uwolnienie 150 *Anglikow* rozbitych w przylądku *Brulos*. Spodziewam się po WPana rzetelności i sprawiedliwości, iż podług prawideł ułożonych pomiędzy naszymi narodami względem wojennej jeńców wymiany, dozwolisz powrotu kapitanowi *Butal*, oraz jego officerom i ekipażowi. Rozpoczęte przez WPana kroki nieprzyjacielskie bez czekania na odpowiedź admirała *Keith* niewiedzącego o zawartej w *Egipcie* konwencji, służyły nam za prawo naszego postępowania. Nie żądałem od mego dworu ratyfikacyi, nie starałem się znieść niektórych nieprzewidzianych trudności, które mogły przeszkodzić powrotowi *Francuzow* do ich oyczyzny. Generał *Kleber* w ostatnich punktach przedugodnych nie dając do zrozumienia, iż mający nastąpić traktat, potrzebował ratyfikacyi Konsulow rządzących dziś *Francją*, warunek przeto który WPan w swoich punktach kładziesz, zdać się być odmowieniem ustąpienia z *Egiptu*. *W. Wezyr* obowiązwał mnie żądać od WPana iasnej i wyraźnej w tej mierze odpowiedzi. Pragniesz WPan równo ze mną ukończenia tych kłesk wojennych, które cały świat wyniszczają; jest w mocy WPana usunąć przeszkody do pokoju przez ustąpienie z *Egiptu* pod warunkami z Gener. *Kleber* umowionemi, a jeżeli się temu sprzeciwisz, użyjemy wszystkich środków iakie są w naszej i sprzymierzeńców naszych mocy, ażeby cię do tego przymusił pod warunkami, które może nie będą dla was tak pożyteczne. Nie mogę przed WPanem utaić, iakby mi był przykry ten obowiązek, lecz gdy ustąpienie z *Egiptu* jest tak interesującym punktem dla dobra ludzkości, przeto otwarte są zawsze drogi do czynienia potrzebnych w tej mierze układów. Ponieważ Admirał pod którego zostałeś komendą znayduie się w znacznej odemnie odległości, z tej przyczyny jestem umocowany do podpisania takich układów, iakich okoliczności wymagać będą, i lubo z położenia rzeczy nie jestem w przypadku czynienia WPanu nowych propozycyow, jestem jednak gotów do wysłuchania tych, które podaś mi zechcesz. Mogę WPanu urzędownie oświadczyć, iż użyję wszystkich moich sposobow dla zapobieżenia wszelkim nieuczynnym postępkom, i wszelkiemu prześladowaniu z czyieykolwiek bądź strony. Uskutecznię całkowicie instrukcyje mego dworu. Znam jego prawidła wsparte na najdokładniejszej sprawiedliwości i rzetelności. Postępowanie moje będzie do tych prawideł stosowne, i

wszystkie usiłowania obrocę na dopełnienie mojego obowiązku. Ponieważ jeszcze niewiem w które udam się miejsce, upraszam W. Pana ażebyś mi w dwóch depeszach przesłał swoją odpowiedź, jedną do *Alexandryi*, drugą do *Jaffy* do obozu W. Wezyra.“

(podpisano) *Sidney Smith*.

Nie można tego przed sobą zataić (wyraża *Monitor*), iżby te pisma nie miały w sobie piętna prawdy, atoli gdy sobie przypomniemy, iż wiadomość o śmierci Generała *Bonaparte* przybyła do *Paryża* z urzędowych Dworu *London*skiego doniesień, możemy jeszcze mieć iakieś nadzieie, i możemy powątpiewać o okropnym zaborystwie spełnionym na osobie Generała *Kleber*. Wreszcie wszystkie z tego źródła pochodzące wiadomości zgadzają się, iż armia zawsze iak najlepszym ożywiona duchem, znajdowała się w naysławniejszym stanie. To podłe morderstwo zapaliło gniew we wszystkich *Francuzach*, którzy pałają chęcią ażeby znaleźć porę zemścić się za swego wodza.

z *Turyngu* 20. 8. Sierpnia.

Generał *Jourdan* przy swoiey instalacyi na urząd nadzwyczajnego Ministra Rzeczypospolitey *Francuzkiej* miał stosowne do okoliczności mowy, których treść następująca:

Do Członków Konsulaty.

Obywatele. Przyflany przez rząd Rzplitey *Francuzkiej* w dostojności nadzwyczajnego ministra do rządu *Piemontskiego*, winszuję wam, iż zarazem obowiązany jestem znajdować się na czele zgromadzenia, które ma przygotować organizacyę rządu. Szczęśliwy, jeżeli w tak ważnych obowiązkach będę się mógł przyłożyć do pomyślności narodu. — Poświęcę się gorliwie tej pracy. Naysławniejszym prawodawcy przymiotem jest, wyrzeczenie się wszelkiego ducha partii. Prawa powinny być owocem zimnego namysłu, rzadko dobre, gdy są skutkiem zapału, a duch partii zawsze jest szkodliwym czyni. Są one przeznaczone, ażeby czyniły ludzi szczęśliwymi, powinny więc być objawione przez mądrość. Wielość praw zawsze prawie jest dowodem ich niezgodności, a ta niezgodność wkrótce dla nich publiczną ściąga pogardę. Jest powinnością mądrego prawodawcy unikać iak najmocniej tych nieprzyzwoitości, i mieć zawsze na celu szczęśliwość narodu, dla którego prawa stanowią. Pierwsze wasze kroki w prawodawczym zawodzie powinny zaspokoić wszystkich przyiacioli Rządu, i ziednać wam zaufanie *Piemontskiego* narodu; ten zaś spokojnie oczekiwać ma skutków waszego starania: nie macie

ustawać w zatrudnianiu się iego uszczęśliwieniem, a i za przykładem moiego poprzednika całą moją zdolnością dopomagać wam będę.

Do Członków *Piemontskiego* Rządu.

Rząd Rzplitey *Francuzkiej* przysyła mnie do was w urzędzie nadzwyczajnego swego ministra. Przejęty ważnością moich obowiązków, które tak istotnie mogą wpływać do uszczęśliwienia *Piemontskiego* Narodu, dopełniać je będę iak naysławniejszy, a naśladować ile moiey możliwości wielkiego męża, który jest na czele Rządu Rzplitey *Francuzkiej*, wprowadzę pomiędzy was tego ducha zgody, który bystre namietności usmierza, te sprawiedliwości prawidła, które Rząd i Prawa czynią miemi, nakoniec to piętno powagi, które jest szanować każe. Naród *Piemontski* korzystając z okropnych nauk doświadczenia, powinien iak naysławniejszy chronić się nieszczęściem, z iakich pochodzą rewolucye. Te nieszczęścia są zwyczajnie skutkiem rozpuszczenia wszystkich namietności, sztucznie pod pozorem dobra publicznego ukrytych; rozmaite ścieranie się tych namietności, iprowadza zawsze nieład, zemsty i prześladowania. Naród *Piemontski* szczęśliwszy od *Francuzkiego* Narodu, w pierwszych swoich krokach prowadzony jest przez tegoż samego męża, który tak szczęśliwie przywrócił spokoynosć *Francyi*, i który nad poiednaniem wszystkich partyow tak pomyślnie pracuje. Wy obywatele, którym styr tego Rządu do czasu jest powierzony, czynicie wszystkie wasze usiłowania na powrocenie iedności i ufności pomiędzy waszych współziomków; użycie waszey mądrości na ostudzenie zapału tych gorzących umysłów, które żądnych dla wolności niechęć założyć granic; czuwajcie z pilnością na tych, którzy zmyślając, iż mają sobie powierzone tajemnice Rządu, ogłaszają z upodobaniem powrót dawnego rzeczy stanu, ponieważ go pragną usilnie; wstrzymujcie silną ręką tych jeszcze niebezpieczniejszych ludzi, którzy we wszystkich partyach gwałtowne wszędzie prowadzą za sobą zamieszanie, niezgodę i wojnę domową. — Będąc przy was tłumaczem zamiarów *Francuzkiego* Rządu, dopomagać wam będę całą powierzoną mi władzą i dla waszey uszanowanie zapewnię. Poydę z ufnością za wskazanym przez mego poprzednika (*G. Dupont*) śladem. Obym tak iak on mógł z sobą ponieść wasz szacunek i żale.“

z *Berny* 20. 8. Sierpnia.

Miedzy Generałem *Dumas*, i ministrem wewnętrznym podpisana została konwencya

względem utrzymania stojącego w *Szwajcaryi* korpusu przedniej straży armii odwodowej. Rząd *Helwecki* obowiązanie się dostarczać liwerunek na utrzymanie 8000 infanteryi, i 1500 kawaleryi za kwitami, dopoty, dopoki też przednia straż na ziemi *Helweckiej* zoltawać będzie.

W przeciągu miesiąca jednego liczymy tu przeszło 20 pożarów w rozmaitych stronach wydarzonych.

z Strazburga d. 24. Sierpnia.

Wrzawa wojenna znowu się u nas rozpoczyna. Wszyscy Generałowie, Officerowie i urlopowani jak najszybciej do armij powracają. Transport artylleryi i amunicyi trwa nieprzerwanie. Wielu sądzi, iż pożar wojenny tą razą będzie jeszcze powszechniejszym i bardziej rozszerzonym niż był kiedykolwiek.

Stosownie do wyroków Rządu względem kościołów, deputacya katolików żądała od Prefekta w *Strazburgu*, aby obięta znowu w posłesię kościół katedralny dla odbywania w nim służby Bożej. Prefekt zezwolił na to, aby w pewnych godzinach katolicy mogli nabożeństwo swoje odprawiać, lecz gdy deputacya domagała się jeszcze, aby kościół ten nie służył już więcej na obchodzenie świąt dekadowych, i aby postawiona tamże statua wolności zdjęta została, Prefekt odmówił tego, a tak deputacya nie nie wkorawszy z gniewem odeszła. Proteſtańci chcą także w kościele katedralnym nabożeństwo swoje odprawiać, co im podług wprowadzonych zasad tolerancyi nie będzie odmówiono.

Na rozkaz Generała *Moreau* wszystkie wojska już są w poruszeniu. Miejsce korpusu Generała *St Suzanne* zajmie korpus *Francuzko-Batawskie*, a Generał *St Suzanne* ma dowodzić blokadą fortecy *Filipsburga*, *Ulm* i *Ingolstadt*, dokąd także dywizye Generałów *Richemont* i *Ney* ścigać mają. Prawe skrzydło armij maszeruje do południowej *Bawaryi* i północnego *Tyrolu*. Dywizya Generała *Molitor* zajmująca dotąd kraj *Gryzonów* i *Voralbergu*, zmieniona zostanie przez korpus armij odwodowej z *Szwajcaryi* ciągnące, które utrzymywać będzie komunikacyą między armią *Reńską* i *Włoską*, a przez co dywizya Generała *Molitor* równie stanąć może w głównej linii.

Względem przyszłego przeznaczenia *G. Masseny* nie jeszcze nie ma pewnego. Niektórzy dają mu komendę nad wyprawą przeciw *Portugalij*. Tymczasem wielu Generałów przejdzie z armij *Włoskiej* do Niemiec i z armij *Reńskiej* do *Włoch*.

z Augsburga d. 25. Sierpnia.

Pomiędzy więźniami *Francuzkiemi* ztąd do

Francyi wywiezionemi znajdowało się dwóch kommissarzów. Sami dla siebie zmyślili paszporta, tudzież podpisy Generalów kommandujących i herby Rzplitey, a tym sposobem znaczne summy dla siebie wybrali. Skazani są na galery przez lat 8.

Na ostatnim sądzie wojennym prezydował tu sławny z rozmaitych pism swoich szef brygady *St Germain*, który wszystkie części świata obiecał, a pomiędzy innemi bawił przez całą zimę wśród dzikich ludzi w *Kanadzie* dla przypatrzenia się ich obyczajom i zwyczajom.

z Hanau d. 30. Sierpnia.

Minister *Moguncy* *Baron Albin* otrzymał pełnomocnictwo od Elektora do rozpущenia Rządu, Kamery i wszystkich Kollegiów w czasie wyisčia z kraju, co już w *Aszaffenburgu* ulukuteczonym zostało.

Generał *Moreau* obeymuje także komendę nad wojskami *francuzkiemi*, które z *Hollandyi* pod dowództwem Generała *Augereau* nad *Men* przybyły. Mowią iż Generał *Augereau* nazad do *Hollandyi* powroci.

Generałowie *Batawscy* *Dumonceau* i *Bruce* mają jeszcze kwatery swoje w *Friedbergu* i *Homburgu*. Kraj *Hesens-Homburski* jest mocno infanterją *Batawską* i artylleryą osadzony.

Od brzegów Menu d. 30. Sierpnia.

Podług wiadomości z *Szwajcaryi*, Generał *Massena* ma objąć komendę nad nową armią odwodową po Generale *Brune*, która z *Voralbergu*, kraju *Gryzonów* i *Watteliny* przeciw *Tyrolowi* działać ma.

Filipsburg będzie znowu z lewego brzegu *Renu* bombardowany. Załozde na wielu potrzebach zbywa.

Po powrocie *Ob. Duroc* do *Paryża*, poseł *Hiszpański* dwóch kuryerów wysłał na pułnoc.

W *Frankforcie* jeden batalion wojsk *francuzkich* został w tych dniach świeżo ekwipowany.

Rachują teraz, iż armia *francuzka* w Niemczech przeszła 150. tysięcy, a we *Włoszech* przeszło 100. tysięcy wynosi. Wojska *francuzkie* które od *Manheimu* aż do *Wirtzburga* stoją, do 30. tysięcy są rachowane. Generał *St Suzanne* wkraczać będzie do *Frankonii*. Wojska *francuzkie* w *Bryzgowij* i pobliskich okolicach leżące, odebrały już rozkaz spieszenie dążyć do *Bawaryi*. Wojska *Batawskie* mają poyść na garnizony do *Moguncyi* i *Erenbreitsteinu*. Przez *Manheim* mają jeszcze przechodzić wojska do oblężenia *Filipsburga*. Jest także już w drodze ciężka artyllerya do szturmowania *Ulm*.

z Bruxelli dnia 31. Sierpnia.

Oboz odwodowy pod *Amiens* w *Pikardyi* będzie wcale na nowo uzbroiony i ufortyfikowany. Składa się z 10 batalionów grenadierów, każdy od 800 ludzi, 6 batalionów strzelców, 1 regimentu artylleryi konnej, i 10 oddziału kanonierów. Drugi oboz podobny będzie jeszcze pod *Beauvais* założony, ten zajmować ma w sobie jedno korpus kawalerii, jedno korpus infanterii, i jedno korpus karabinierów. G. *Sarrafin* w mowie swej do woysk pod *Amiens* zebranych piany wyraził, iż w krotce będą mieć okoliczność okazania męstwa swego w sposobie okazałym. Ta mała armia przeznaczona ma być do jednej wyprawy tak ważnej, iakiej w całej wojnie terazniejszej jeszcze nie było.

z Hagi dnia 2. Września.

Rząd nasz odebrał już wiadomość o zerwanym w Niemczech na dniu 26 p. m. rozejmie.

Nasz minister w *Paryżu* Ob. *Schmelpenink* przybył z familią swoją na dniu 30 p. m. i miał konferencyę z prezydentem naszego dyrektoryatu. W czasie nieprzytomności jego Ob. *de Winter* sprawować będzie interesa Rzępltey naszej w *Paryżu*.

Minister nasz wojenny odebrał zlecenie od dyrektoryatu, wojskom *Batawskim* w Niemczech zostającym, oraz ich dowodcy G. *Dumaneau* oświadczenia swojego ukontentowania z powodu zachowanej karności wojskowej, względem której rządy krajów tamtejszych przyłąły tu nayspodchlebniejsze świadectwa.

G. *Rostollant* szef sztabu głównego armii *Francuzko-Batawskiej* złożył swój urząd, i jest zastąpiony tymczasowo przez G. *St Julien* szefa korpusu inżynierów. Mowią, iż G. *Rostollant* będzie przy armii *Włoskiej* użytym.

G. *Augereau* znajduje się teraz w *Paryżu*, i odbywa konferencyę z Pierwszym Konselem, względem operacyow wojennych. Wkrotce jednak ztamtąd wyjechać ma.

Okręty *Angielskie* zawsze się jeszcze przy brzegach naszych okazują, a w przeszłą Sobotę kilka kompaniow infanterii *Francuzkiej*, musiało z tego powodu udać się do *Gorée* dla wzmocnienia tamtejszych pozycyow. Wczoraj *Anglicy* pokazali się pod *Scheveningen*.

Od kilku dni okręty *Duńskie*, *Szwedzkie*, *Pruskie* &c. już nie były wstrzymywane przez *Anglikow* od zawinięcia do naszych portow.

Rozwagi w ciebie prawodawczym nad powszechnymi podatkami dotąd ieszcze trwają.

z Kopenhagi d. 2. Września.

Na dniu wczorajszym oznajmiono urzędownie tutejszym kupcom, iż zatargi z *Anglią* zupełnie już są w zgodnym sposobie zakoń-

czone. Procz wiadomych punktow zawartej konwencyi nie więcej nieogłoszono, gdyż względem inszych odmian ratyfikacya ieszcze z *Anglij* jest oczekiwana.

Lord *Whitworth* po skończoney Radzie Stanu intro mieć będzie audyencyą u Dworu. — Marsz wojska nad brzegi morskie do *Helsingor* został wstrzymanym. — Okrętow liniowych nie będzie teraz więcej nad dziewięć uzbroionych. — Okręty wojenne *Angielskie* stoją ieszcze zawsze z tej strony *Helsingor*, a okręty kupieckie z Oceanu wschodniego przychodzące, zostały z rozkazu Admirała *Dixon* w porcie *Helsingor*.

Audyencya Ministrowi *Francuzkiemu* Obywatelowi *Bourgoing* dana będzie w przyszły piątek.

Kapitan *Popham* który z jednym okrętem wojennym i 2. bryggami stał pod *Kopenhagą* przez ciąg negocyacyow, na dniu 30. Sierpnia popłynął nazad do *Anglij* przez *Sund*. Powiozł on z sobą warunki konwencyi dla podania ich Królowi do ratyfikacyi. Aż do powrotu jego flotta Admirała *Dixon* ma tu pozostać.

Mowią iż ieszcze inna flotta *Angielska* jest w drodze do *Sundu*. *Szwedzi* rozciągneli także kordon nad brzegami swoimi.

z Augsburga d. 1. Września.

Od kilku dni równie pod tym miastem, iak pod *Landsberg* i *Donauwerth* przechodzą z *Szwabii* przez *Lech* do *Bawaryi* wojska *Francuzkie*, i transporta artylleryi. Inne moone kolumny są ieszcze oczekiwane, dla tego zapowiedziano tutejszym obywatelom podwoyny kwaterunek. Główna kwaterya *Francuzka* ma być także przeniesioną do *Bawaryi*. Stojąca tu garnizonem 50ta pułbrygada, otrzymała rozkaz być w gotowości do marszu.

Od granic Austryackich d. 6. Września.

Dnia dzisiejszego po południu Cesarz Jmć pożegnawszy się z całą swoją familią wyjechał z tej stolicy (z *Wiednia*) w towarzystwie swojego brata Arcy Xcia Jana, oraz kilku Feldmarszałkow i Generałow do armii swej *Niemieckiej*, na której czele sam w osobie swej stanąć przedfiewział. Generałną zaś kommandę nad armią *Włoską* oddał Generałowi *Bellegarde*. — GG. *Zach i Mack* pozostali się w *Wiedniu* dla kierowania obrotami kancelaryi wojennej.

Admirał *Nelson* odbiera w *Wiedniu* od strażow też same honory, iakie Ministrom zagranicznym dawane być zwykły.

Na ostatniej audyencyi u Dworu pokazał się ze wfzystkimi bogatemi orderami *Cesarstwi*, *Rosyjskiemi*, *Tureckimi* i *Neapolitańskimi*, które po bitwie pod *Abukir* otrzymał. Sza-

cowano same brylanty które miał u kapelusza przeszło sto tysięcy Talarów. Włosy nosi na twarz spuszczone, dla tego też utratę oka nie łatwo dostrzedz można u niego, równie jak utratę ręki gdyż ma fałszywą przyprawioną. Malarz Cesarzki *Rüger* pracuje teraz nad portretem jego.

Xiąże *Wirtemberski* z całym swoim dworem w *Wiedniu* się znajduje, ma swój dom oddzielny, gdzie daie okazałe obiady.

Królowa *Neapolitańska* zamysła bawić w *Wiedniu* przez lat kilka, i chce mieszkać w pałacu Xiążęcia *Kaunitza* w *Marienhilf*.

Pod *Grätz* w lasach pobliskich pożar trwa od dnia 14. Sierpnia i już wielkie szkody poczynił.

z *Pragi* d. 20. Sierpnia.

Królowa *Jmć Pruska* w towarzystwie wielu osób przybyła do naszego kraju do *Adersbach*, i oglądała podziwienia godne kamienie i kolumnady. Królowa *Jmć* przebyła wszystkie rozpadliny i weszła sama z wielkim usiłowaniem na skałę prowadzącą na górę, z której woda wytryska. Tamtejsi ekonomiczni i z pobliskich okolic oficjaliści szli zawsze przed Królową, i pokazywali iey tamtejsze osobliwości natury. Skała z której woda wytryska tak ią bawiła, iżby się tam była dłużej zatrzymała, gdyby iey nie radzono oddalić się aby nie uziębła. Na powrót przy zwanym *srebrnym źródle*, żony wyżey wspomnionych przewodników Rużyły iey chłodzącymi rzeczami, które raczyła przyjąć i blisko trzy kwadransy z największym ukontentowaniem wypoczęła. Ztamtąd udała się przy muzyce do miejsc, które szczególniejszy oddaie odgłos, przy którym z kilku moździerzy dano ognia. Królowa *Jmć* i z towarzyszącemi iey osobami opuściła to miejsce z oświadczeniem, iż największe w nim ukontentowanie znalazła, dziękowała przytomnym za czynioną iey grzeczność, wynagrodziła czynione iey usługi, dodając, iż będzie umiała to postępowanie zachwalić. Leśniczy *Fiala* odprowadził ią aż na granice do *Adersbach*, któremu jeszcze raz oświadczyła, iż z największą rozkoszą bawiła w tym miejscu.

z *Hamburga* d. 8. Września.

W jednym z pism publicznych czytamy następujące doniesienie, podane przez Pannę *Wilhelminę Henriettę Antoninę P. z Altony*. — „Ponieważ nie znalazłam jeszcze mężczyzny, którego bym kochać mogła, przyzwyczaiłam się zatym do chęci powszechnego podobania się, bądź przez grzeczność, bądź przez powab

mody, bądź nakoniec przez przekorę, która jednak nigdy niezmienna się w zalotność. Nieprzewyciężona miłość swobody, i niejakie do lenistwa i wygody upodobanie, które uczyniłyby mi wszelki rodzaj panowania nieznosnym, przeszkadzało mi dotąd wchodzić w związki małżeńskie. Żaden mężczyzna niezdawał mi się dosyć być doskonałym, ażeby mnie potrafił uśladzić, dosyć przyjemnym, ażeby mnie mógł dla siebie schładować; dosyć niekczemnym, ażeby chciał być moim niewolnikiem; dosyć skromnym i wiernym, ażeby mi mógł być przyjaciелеm. Mam duszę nadto wyniosłą, serce zbyt bojaźliwe, zbyt delikatną imaginacyą, ażeby mogła w długim zostawać obłąkaniu. Niechcę ani rozkazywać, ani być posłuszną mężczyźnie. Szukam przyjaciółki, z którą mogłabym przepędzić moje życie, i z nią się moim dzielić majątkiem. Połączone przez nazywysze, nayezytsze i nayechnotliwsze uczucia, bez przymusu i wymaganja wielkich względów, bez zmyślonej delikatności i dumy: muzyka, interesująca czytanie, towarzystwo z niektórymi uczonymi i cnotliwymi ludźmi, to wszystko zapełniałoby wszystkie życia naszego chwile. Jeżeli się więc znajdzie kobieta mająca 26. do 36. lat wieku, z mocnym temperamentem, charakterem moralnym, dobrze wychowana, która do czulej i niekażonej duszy, łączy umysł roztropny i bez dziwaństwa, gust zdrowy, obyczayność, rozsadek i otwartość iakiey wymaga ciągła społeczność: na ten czas będę się miała za szczęśliwą oddać iey moją przyjaźń i dom mój. Życzę sobie, ażeby nie była ani szpetna, ani zupełnie uboga. Jeżeli bym iey się mogła z moiego opisanja spodobać, niech z szlachetną szczerością uwiadomi mnie przez pisma publiczne o swoich dobrych przymiotach, a nawet i o wadach, i niech raczy dzieścić zemną małe rokosze, i małe troski życia; znajdzie w moim domu 4 tysiące marek (około 12 tysięcy złr. Pol.) dochodu; wygodny i obszerny apartament z widokiem na wielki ogród ku *Elbie*, którym zupełnie będzie mogła rozrządzać. Moja karetka i służący będą na iey rozkazy: gdy zechce, wolno iey iadać u siebie. Trzy lata obroczone będą na wzajemne siebie doświadczenie. Chcę tylko, ażeby ta kobieta nie była ani *Francuzka*, ani żydowka, ani też wyfokiego rodu.

W publicznych piśmiskach *Angielskich* zdarza się często czytać doniesienia podobnego rodzaju, lecz to jest zupełnie w nowym guście dla zwyczajów i obyczajów naszego kraju.

Z powodu blisko kończącego się kwartału prenumeraty, Redakcja Gazety Korrespondenta uprasza JPP. Prenumeratorów, ażeby się wcześniej raczyli zgłosić, na Prowincyach do najbliższych Pocztańców, a w Warszawie do Kantoru tejże Gazety. — Cena prenumeraty z wy-

DODATEK

DODATEK

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 16. WRZESNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Paryża d. 31. Sierpnia

Monitor ogłasza warunki pokoju podpisanego 1. Thermidor (20 Lipca) przez Ob. Du-bois Thainville i Deja Algieru.

Flotta Angielska z 12 okrętów wojennych i 80 przewozowych statków złożona, przybyła przed Belle Isle. W mniemaniu, iż Angliacy zamýślali lądować; garnizon i mieszkańcy cieszyli się z wydarzonej pory dobrego o-nych przyjęcia, lecz nagle podniosłszy ko-twice, zniknели. Angliacy zatrudniają się rozpo-znaniem brzegów, zaczawszy od Bretanii aż do Batawii, i przez tak dawne krążenie po-winni już ie byli należycie poznać. G. Ber-nadotte wszystko na brzegach urządził, lecz taki jest zapal wojsk i taka spokojność da-wniej pobuntowanych departamentów, iż są-dził się być w stanie wysłać 52gą Pułbrygadę do armii odwodowej pomimo grożących wy-lądowaniem Anglików. Nie więcej się ich lę-kamy na północnych brzegach, ponieważ no-wy oddział z armii Batawskiej, ma się do armii G. Augereau przyłączyć. (zDzien: Urz:)

Dnia 29 pierwszy Konsul wyjechał do Mor-fontaine, gdzie ma przez dni kilka zabawić. Minister interesów wewnętrznych powro-cił ze wsi, gdzie dla słabości zdrowia od 15. dni bawił.

Pierwszy Konsul mianował Ob. Truguet bywszego ministra marynarki i bywszego Am-bassadora w Hiszpanii, konsyliarzem stanu na miejscu Ob. Lescallier mianowanego Pre-fektem marynarki.

Donoszą z Barrege, iż tam przybył Ob. Mel-zi z Medyolanu mianowany członkiem kom-missyi wykonawczej Rzpłtey Cisalpińskiej, i że zły stan jego zdrowia niepozwała mu obiać tego urzędu.

z Konstantynopola d. 9. Sierpnia.

Ponieważ tragiczny zgon G. Kleber znisz-czył wszelką nadzieję zgody, z tej przyczy-ny W. Wezyr gotował się do rozpoczęcia woj-ny z liczniejszą i lepiej urządzoną od pier-wszej armią, gdy wiadomość o śmierci G. Menou i dwóch innych z jego partyi Genera-łów, odmieniła nagle postać rzeczy i wskrzesi-

ła nadzieję szczęśliwego pojednania. O tym zdarzeniu żadnych jeszcze niemamy dostate-cznych doniesień. Według jednych Menou i dwaj jego stronnicy umarli z zarazy, podług drugich z trucizny.

W. Wezyr wydał dnia 28 Czerwca w Jassie następującą proklamacyą stosowną do zaboy-stwa Generała Klebera.

W. Wezyr i najwyższy wodz armii N. Por-ty do Officerów i Żołnierzy Armii Fran-cuzkiej w Egipcie.

Francuzi. Popelnione zostało zaboystwo na osobie waszego wodza, i przez nayokropniey-szą potwarz przyznane jest Ottomanom pod pozorem, iż zaboyca jest iak mówią, Muzuł-manem i Janczarem. Lecz iakiż mogliśmy mieć interes w tej zbrodni? iaki pożytek z śmierci Klebera? Zastąpił go drugi Generał, tak iak ten może być zastąpionym przez trzeciego; życie jednego mniej lub więcej człowieka nie mo-że wpływać do losu Egiptu. Lecz Kleber miał nieprzyjaciół tak w Francyi iako i w Egipcie; oświadczył on swoje zdanie przeciwko wtar-gnieniu do tej prowincyi; większa liczba do-brze myślących wojsk przyjęła to zdanie; z przykrością widziany był na czele armii; obawiano się jego powrotu do Francyi i rappor-tów, które tamże przesyłał; zgodzono się, iż będzie pożytecznie pozbyć się jego, a wy-godnie zwalić to na N. Portę. Francuzi, nie dając się uwodzić równie bezwstydney iak bez rozumney potwarzy. Szczegulnie pomiędzy waszemi współziomkami powinniście szukać prawdziwych sprawców zamordowania wasze-go wodza; nad niemi to zemścić się macie ie-go śmierci, jeżeli ta wam szczere przyniosła żale. — 28 Czerwca 1800.

Oczekujemy tu na admirała Rosyjskiego U-schakow, który ma rozkaz powrocenia z swoją eskadrą na morze Czarne.

z Berny d. 27. Sierpnia.

Od dnia 20. t. m. sessye Ciała Prawodawcze-go zatrudniały się po większej części przegła-daniem czynności przez dawną Radę rozpoczę-tych lub ukończonych. Niektóre potwierdzone, niektóre do Kommissyow odesłane zostały.

Na fessyi dnia 22. uchwalono, iż wszelkie zgromadzenia prywatne w materyach politycznych są zakazane.

W tych dniach przechodzili tu świeże bataliony woysk *francuzkich* od nowey odwodowej armij z artylleryą konną i dąwały ku *Voralbergowi*.

W tym tygodniu nowe pokazały się pożary. Przytrzymano kilka osob podeyrzanych o podłożenie ognia.

Minister Francuzki Obywatel *Reinhard* w towarzystwie sekretarza Legacyi, w urzędowym ubiorze przybył do sali Rady wykonawczej, i oświadczył zgromadzeniu, iż pierwszy Konsul dowiedział się z ukontentowaniem o Rewolucyi 7. Sierpnia zaszły, i że polecił Ministrowi Francuzkiemu w *Helweeyi* zapewnić tymczasowy Rząd *Helwecki* o iego stałej i niezmienney przyiaźni.

z *Strasburga* d. 29. Sierpnia.

Armia Francuzko-Batawska pod dowództwem *G. Augereau* zajmie dawne stanowiska *G. St Suzanne*. Dywizye lewego skrzydła zatrudnione oblężeniem fortecy, weyda do czynney służby, równie iako i woyska, które się znajdują w *Voralbergu*, *Helweeyi* i w kraju *Gryzonow*, a ich miejsce zajmą korpusy z armii odwodowej świeżo do *Helweeyi* przybyłe.

Dnia 31. — Generał brygady *Lahorie*, który podpisał konwencyą w *Parsdorf*, przejeżdżał d. 29 przez to miało powracając z *Paryża* do armij w *Niemczech*. Wielu innych Generałów brygady wyjechało ztąd do armii.

W listach z *Dijon* czytamy: „Mówią za rzeczną pewną, iż dwie dywizye armii odwodowej mają z naszych okolic udać się do *Włoch*, i że są przeznaczone do połączenia się z korpusem armii *G. Macdonald*, który ma wtargnąć do królestwa *Neapolitańskiego*. Mówią nawet, iż rząd nasz żądał od papieża pozwolenia wolnego przeyscia przez swoje kraie dla armii przeznaczoney na tę wyprawę. Wybór *G. Macdonald* za kommandanta armii odwodowej zda się nadawać iakieś podobieństwo tej wiadomości.

z *Dillingen* d. 29. Sierpnia.

Przybycie *G. Moreau* nietylko było przepowiedzeniem nowey wojny, ale nawet nowych nieznośnych ciężarów. Kommissarz *Ramiers* nałożył na cyrkul *Szwabski* rekwiizycyą 30 tysięcy cetnarow siana, i 50 tysięcy worow owsa. Przez *Bazyleę* i *Szaffuzę* zapowiedziano przechod 16 tysięcy, a przez *Strasburg* i dolinę *Kintzingen* 30 tysięcy ludzi, dla których prowiant pod exekucyą przygotować rozkazano.

z *Monachium* d. 30. Sierpnia.

Z główney kwatery w *Ottingen* pod dniem 29 donoszą: *G. Kray* opuści poitrze generalną kommandę armij, którą obeymie *G. Lauer*. Officer Francuzki, który towarzyszył *Ob. Duroc* w iego poselstwie, przybył tu dziś kuryerem z *Paryża*. Depesze iego mają w sobie zawierać nie miłą odpowiedź. Po obiedzie u *G. Kray* odbytym, udał się w dalszą drogę do *Wiednia* wraz z *P. Kerlitz* adjutantem *G. Kray*. Wkrótce po odjeździe tego officera przybył adjutant *G. Moreau* z wypowiedzeniem zawieszenia oręża.

Dnia 31. — *G. Decaen* posłał kuryera do Elektora *Bawarskiego* w *Amberg*, donosząc mu, iż ma rozkaz od pierwszego Konsula obeysć się po nieprzyiacielku z *Bawaryą*, jeżeli Elektor nieodwoła natychmiast woysk swoich na zwyczajne garnizony.

z *Kempten* d. 30. Sierpnia.

Od dnia wczorajszego woyska Francuzkie wyruszyły ztąd ku *Tyrolowi*, inne na ich miejsce przybywały z *Lindau*. Z *Immenstadt* jedne udały się ku *Füssen*, drugie ku *Schongau*. W okolice *Konstancyi* i *Voralberga* przybyły dwie dywizye każda od 5 tysięcy ludzi, formujące przednią straż armii odwodowej.

z *Stutgardu* d. 31. Sierpnia.

Wszystkie woyska Francuzkie w naszych okolicach, dziś i jutro marsz swoy rozpoczynają. Korpus grenadyerow już ztąd wyruszył.

Generał *Richepanse* powrócił tego poranku z *Augsburga*; jutro z resztą swoiey główney kwatery wyiedzie do *Goeppingen*.

z *Homburga von der Höhe* d. 1. Września.

Z Główney kwatery armij Batawskiej pod dowództwem Generala *Augereau*.

„Stadamy teraz lewe skrzydło armij niższego *Renu*. Z początku słychać było, iż przeznaczeni byliśmy tylko na garnizony do fortecy, i że naprzód nie posuniemy się, lecz dziś zrana przyszedł rozkaz aby całe korpus z artylleryą jutro w nocy ztąd przez *Friedberg*, *Gelnhausen*, *Gminden*, do *Hammelburg* w *Frankonij* wyruszyło i tam na dzień 8. stanęło. Żołnierzowi z żołdu wytrącona będzie pewna część, gdyż utrzymywanie iego w kraju nieprzyiacielckim kosztem tamtejszych mieszkańców ma się odbywać.

z *Wirtzburga* d. 1. Września.

Elektor *Moguncki* już ztąd wyjechał, Minister także *Albini* tedy przejeżdżał. Część miasta naszego od lewego brzegu *Menu* leżąca, odebrała rozkaz opatrzyć się w żywność na 6 tygodni, kazano także przysposobić się w narzędzia do gaszenia ognia potrzebne. Cesarzski lazaret już ztąd wyprowadzony został.

Dziś kontrybucya na nasze Biskupstwo nałożona, 600,000. zll: wynosząca, ma być do *Frankfurtu* przystawioną. Znaydują tu rzeczą bardzo osobliwą, iż kraj nasz musi nieprzyjacielowi pieniądze odwozić, gdy tym czasem większa część jego jest jeszcze przez wojska Cesarzkie osadzoną, albo przynajmniej od *Francuzów* nie jest zajęta.

Dnia 5. Września — *Kommandant Talaglio* oświadczył tutejszemu Magistratowi, iż nie zezwoli na to, aby kontrybucya z Biskupstwa naszego *Francuzom* odwieziona była. Inaczej *Rotmistrz Schneider* ma rozkaz czatowania na nią i zajęcia iey w drodze.

Wszyscy uciekają tu z krain naszego, bardziej jeszcze niż w roku 1796. Część miasta od *Menu* leżąca staie się pustą, tak dalece, że most przez cały dzień samemi powozami był okryty. Wiele majątnych familiow ze wsiłkim się wynosi.

Francuzi nieprzeftają we wsiłkich mieyscach wybierać zakładników.

z Augsburga d. 1. Września.

Od momentu wypowiedzenia rozeymu wielka liczba wojsk *Francuzkich* przeszła rzekę *Lech* przy *Lansbergu*, *Donauwert*, oraz w naszych okolicach, i udała się do *Bawaryi*. Dziś część straży *G. Moreau* tamże wyruszyła. Sam ten wódz wyiedzie jutro do *Monachium*.

Naywyższy *Kommissarz Mathieu Favier* nałożył nową rekwiizycyą, to iest 34 tyłsiące cetnarow pszenicy, 11 tyłsiący cetnarow żyta, 30 tyłsiący cetnarow siana, tyłsz worow owsa, i 2400 wołow. Te rzeczy w trzech Dekadach pod exekucyą mają być dostawione.

Cała armia *Francuzka* nowe weźmie mundur, które dla infanteryi będą białe, dla kawaleriy czerwone, dla huzarow szaro-popielate: artyllerya zostanie się przy błękitnym kolorze.

z Ratyxbony d. 2. Września.

Podług oświadczenia uczynionego przez *G. Grenier* Generalowi Cesarzskiemu *Klenau*, ogłoszono iest, iż dziś od godziny 10 z rana, do 5 po południu, ścieśniona dotąd wszelka komunikacya otworzoną zostanie, i że przez ten przeciąg czasu bieg poczty nie będzie zatamowanym. Tym czasem negocyacye względem utrzymania miasta naszego w neutralności ciągle są prowadzone, i naywięcey w tey mierze winni iesteśmy staraniom *Hr: de Görz*.

z Norymbergi d. 4. Września.

Kommissya Francuzka w *Mergentheim* do nałożenia kontrybucyow wyznaczona, procz nałożonych na cyrkul *Frankofski* 6 millionow liwrow, żada jeszcze następuiącey rekwiizycyi 2 tyłsiące wołow, każdy 5 cetnarow wazący, 20 tyłsiący cetnarow zboża, 12 tyłsiący worow

owsa, tyłsz cetnarow siana, i 200 sztuk koni.

Od brzegow Renu d. 4. Września.

Gazeta Strazburska podae dzień normalny do rozpoczęcia krokow nieprzyjacielskich 11. *Września*.

Francuzi wszędzie od dawnego czasu ogromne poczynili przygotowania do rozpoczęcia wojny z iak naywiększą dzielnością. Od wielu dni wielkie transporta artylleryi i amunicyi ciągną przez *Szwajcaryą* i dolinę *Kintzingen* do *Szwabii*, a przeciw *Ulmowi* wielki transport artylleryi iest w drodze.

Austryacy zbierają także siły swoje nad rzeką *Inn* i tam się okopują. Lecz wojska stojące nad *Menempe* wypowiedzianym rozeymie cofają się ku granicom *Czeskim*.

Mowią, iż pierwsze ataki wymierzone będą na *Tyrol*, wktórą stronę z *Szwajcaryi* i *Szwabii* bardzo wiele ciągnie artylleryi.

Jarmark Frankfurcki dla nowoy wrzawy wojenney rozpierzchnął się. Kupujący i kupcy porozieżdzali się, wojskowym *Austryackim* wniyscie do *Frankfurtu* zostało zabronione.

Xiążę Wirtemberski wydał mandat przeciw zebranemu wydziałowi cyrkulu *Szwabskiego* w *Augsburgu*. Lecz ci deputowani nie miaują się wydziałem, ani nie są tym nazwiskiem od *G. Moreau* zaszczytzeni, ale tylko mają tytuł deputowanych do układu względem kontrybucyow.

z Medyolanu d. 26. Sierpnia.

General *Maksena* przed swoim z tego miasta wyiazdem wydał Proklamacyą, w ktorej dziekuie wojskom za ufność iaką w nim w czasie oblężenia *Genui* pokładali, i wyraża swoy żal z roztania się z tak walecznymi ludzmi. General *Brune* z swoiey strony uwiadomia wojska o swoiey nominacyi, i donosi, iż miło mu będzie oznaymić im obliłkim pokoiu lub onowych tryumfach.

Margrabia Sommariva *kommandant Toskański* pisał dnia 6. Sierpnia do Generala brigady *Launai*, przekładając mu, iż zaigric *Luki* przez wojska *Francuzkie* iest przeciwnym zawielzeniu broni, i z tego powodu wzywał go, ażeby z tego krain ułłąpił. Odpowiedź Generala *Francuzkiego* była następuiąca:

W głowney kwaterze w Luce dnia 21. Thermidora (9. Sierpnia.)

„*Mei Panie Generale*. Zaigric krain *Lukańskiego* przez wojska *Francuzkie*, nie iest wcale przeciwnie artykułom *Konwencyi* między dwoma armiami zawartej. i ulłutecznilem iezą rozkazami moich zwierzchnikow. Niechcę uwłłoczyć *WPana* wiadomościom topograficznym i wojennym, ażebym miał wierzyć iż iestś przekonany o siłzności swego żądania. Doniosłem o wsiłtkim Generalowi *kommanderuiącemu*, i powinienes *WPan* wiedzieć, iż uprzątnienie tey wątpliwości nie należy do nas obydwuch. Ta iest moja odpowiedź *Mei Panie Generale*, i to wsiłtko co mogę wyrazić względem *WPana* przełożeni. — *Mam honor etc.* (podpisano) *Launai*.

PUBLICANDUM.

Gemäß dem allhier und bei der Königl. Wohlhöbl. Kreis Justiz Commission zu Goniądz anhangenden Subhastations Patente, und zur Licitation des, den Stanislaus v. Sarmacki gehörigen adelichen Guts Gorki Szwarkowo, welches im Blatytoker Kammer Departement, dessen landrätthlichen Lomzinschen Kreise, im Kirchspiel Dobrzyłowo, 1. Meile von der Stadt Lomza, 2. Meilen von Kollno, 2. Meilen von Włzga, 1. Meile von dem schiffbaren Strom Narew belagen, und überhaupt auf 3167 Rthlr. 3. g. gr. 9. pf. abgeschätzt worden ist 3. Termine, den 30ten October c. a. den 30ten December c. a. und den 3ten März 1801. jedesmal um 9. Uhr Vormittage von der hiesigen Kreis Justiz Commission an veraumet worden. Kauflustige, Bestiz und Zahlungen fähige Persone, können sich daher in den gedachten Terminen auf der hiesigen Kreis Justiz Commission einfinden, ihre Gebote verlautbaren und bei der Annehmlichkeit derselben, des ohnfehlbaren Zuschlages gewärtig sein, indem auf die etwa später eingehenden Gebote keine Rücksicht genommen werden wird. Zugleich werden auch zu dem auf den 3ten März 1801. anstehenden letzten Termine alle und jede unbekannte Real-Præfidenten, die an dieses Grundstück, es sei aus welchen Grunde, Ansprüche zu haben glauben, zur Angabe und Wahrnehmung derselben, unter der Verwarnung vorgeladen, daß sie ausbleibendenfalls damit gegen den neuen Besitzer weiter nicht werden gehört werden. — Lomza den 26. August 1800. Königl. Neustadt: Kreis Justiz Commission.

Podług tutejszej i Goniądzkiej Komisji Sprawiedliwości w wyliczonych Patentow subhastacyjnych, są do licytacy Stanisławowi de Sarnackiemu przynależących się dobr Gork-Szwarkowa, które w Białostockim Kameralnym Departamencie, w Goniądzkim Landratowickim Cyrkule, w Parah Dobrzyłowski, jednę milę od miasta Łomży, dwa mile od Kolna, dwa mile od Włzgi, jedną milą od Sławny rzeki Narwi leżą, i na 3167. Talerow gr. 3. denar: 9. otaxowane są, trzy terminy, na dzień 30. Października, 30. Grudnia cur. an. i na dzień 3. Marca 1801. Ru o gley godzinie zrana w tutejszej Komisji Sprawiedliwości naznaczone. — Do kupna wspomnianych Dobra chęć, przyzwolitą zdaność, i do zapłacenia spofobność, mające osoby, mogą się więc na wzywy wyrażonych terminach w tutejszej Komisji Sprawiedliwości znaydować, a swoje podania ogłosić, i nuywięcej podający mogą się przyznania temu tychże Dobra natychmiast spodziwać, ponieważ na późniejszy podania wcale relikowane nie będzie. Pozyciają się także do terminu ostatecznego na dzień 3. Marca 1801go Roku naznaczonego, wszystkich realnych kredytow, którzy do tychże Dobra Pretensy bądź z niejakiego zrzadła chęć wypływające mieć rozumia, z tym warunkiem, iż gdy nie staną, ciż ze swemi wiołkami naprzeciw nowo nastąpi mającego Posesora słuchani nie będą. — Dan w Łomzie d. 26. Sierpnia 1800. Komisja Sprawiedliwości.

Die dem Schütz Juden Janus Simon zu Sochaczewgerichtlich abgepfändeten Effecten nemlich: 3 St. Milchende Kühe. — 11. St. gelbe Kühe. — 2. St. Kuh Stärken. — 4. braune Pferde. — 1. Kallische mit Leder überzogen. — 1. alte Kallische. — 1. noch gut beschlagener Wagen. — 2. große Brandwein Gropen mit 2. Deckel. — 2. kleine Brandwein Gropen mit Deckel. — 1. kleine Brandwein Gropen mit Deckel. — 1. großer Braukessel von 100. garniec und verschiedenes hölzernes Bren und Brandwein Gerölhe sollen in Termino den 29. Septembr: c. um 3. Uhr Vormittage zu Sochaczew von dem Herrn Kreis Justiz Commission Actuarius Klein gerichtlich verkauft werden. Kauflustige werden demnach abermalen angewiesen, sich denn zahlreich einzufinden und hat der Befohletende gegen baare zahlung des zuschlages zu gewärtigen. — Gora den 4ten Septembris 1800.

Königliche Südprenssische Kreis Justiz Commission.

Rzeczy żydowi przywilejowanemu Januszowi Szymonowi w Sochaczewie to jest: 13. krow domnych. — 11. Krow jałowych. 2. Jałowiczki. — 4. Konie karę. — 1. Kolaśka siara wybita. — 1. Kolaśka siara. — 1. Woz mocno okuty. — 2. Garce duże gorzałczane z pokrywami. — 2. Mniejszy garce gorzałczane z pokrywami. — 1. Mały garniec z pokrywą. — 1. Kocioł o 100. garcach do piwa warzenia, i inne drewniane statki gorzałczane i piwne na terminie dnia 29. Września r. b. o godzinie 8. zrana w Sochaczewie.

wie przez Aktuariusza sądu powiatowego Pana Klein sądownie mają być sprzedane. Obwieszcza się tedy ochotnikom powtornie, ażeby się tam o tym czasie w znaczney liczbie znaydowali, a ten który nuywięcej poda, może być pewnym że mu te rzeczy zaliczowane za gotowe pieniądze przywłaszczone będą. — Dan w Górze dnia 4. Września 1800.

Sąd Powiatowy Krolewski Prus południowych.

T A B E L L A

Generalna ceny zboż w znaczniejszych Miastach Departamentu Warszawskiego Kameralnego z miesiąca Sierpnia 1800. roku.

Inspekeya Konsyliarza Ponorowego.	Na miarę Berlińską.				
	Pszceny.	Zyta.	Jęczmień.	owsa.	Groch.
	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.
<i>Inspekeya Łęczycka.</i>					
1. Piątek	62 16	55 4	25 —	16 14	47 —
2. Kłodawa	72 —	48 —	50 —	20 —	48 —
3. Kutno	59 12	37 8	12 —	17 8	48 —
4. Łęczyca	57 16	34 4	18 —	15 6	43 4
<i>Inspekeya Łowicka.</i>					
1. Turowódz	—	—	—	—	—
2. Rawa	68 —	56 —	52 —	15 —	20 —
3. Łowicz	72 —	40 —	50 —	16 —	18 —
4. Skierniewice	—	—	—	—	—
<i>Inspekeya Warszawska.</i>					
1. Biała	49 —	56 —	25 —	14 —	26 —
2. Błonie	76 —	44 —	56 —	18 —	56 —
3. Czerk	54 —	52 —	24 —	15 —	—
4. Gora	54 —	52 —	24 —	15 —	—
5. Goszczyn	68 —	40 —	22 —	14 —	40 —
6. Grodzisk	47 —	35 —	20 —	15 —	29 —
7. Grojec	36 —	46 —	24 —	16 —	48 —
8. Row	61 —	37 —	22 —	16 —	36 —
9. Mogielnica	72 —	48 —	24 —	14 —	56 —
10. Mszczonow	53 —	54 —	22 —	14 —	40 —
11. Nadarzyn	54 —	45 —	24 —	18 —	40 —
12. Nowemiasło	60 —	56 —	20 —	12 —	26 —
13. Nowydwor	75 —	54 —	26 —	20 —	38 —
14. Piaseczno	83 —	50 —	50 5	19 1	53 8
15. Przybyszew	64 —	38 —	24 —	16 —	38 —
16. Sochaczew	68 —	40 —	22 —	15 —	28 —
17. Tarczyn	76 —	44 —	25 —	16 —	47 —
18. Warka	56 —	52 —	20 —	12 —	56 —
Miasto Warszawa z Przedmieściami, Praga i Skaryszewem	65 22	59 10	24 22	15 —	44 19

DONIESIENIA.

Balbina z Radlińskich wzrostu średniego, twarzy okrągłej rumianey, lat 33 mająca, Józefa Rzewuskiego żona, mieszkająca w Galicyi Zachodniej w Cyrkule Białkim, w Parah Gadynowskiej; Zmowiłszy się z Bratem Rym przyrodnim Antonim Porębkim, jest temu lat 5. męża porzuciła. Upraszając opuszczony mąż Publiczności o doniesienie ktoby o iey, miał wiadomość życia lub śmierci, pod Numer 94. na Ulicę Piwną do JP. Godlewskiego, który expens donosicielowi zwroci.

Każdy, któryby myślał mieć do mnie pretensyą Wexlową, wzywany jest meldować się u sądu, albo u mnie wprze ciągu dwóch mieley; bo potem za nieważne uznane będą; gdy od dary dłuższej inszym przezwilkim podpisywać się będą. — W Warszawie dnia 10. 7brisa 1800.

David Jakob.

Ein jeder welcher glaubt, an mich eine Wechselforderung zu haben, wird hier mit aufgefodert, sich binnen zwey Monat bey mir, oder bey dem Gericht zu Melden, denn nachher werden dieselben für ungültig angesehen, weil ich vom heutigen dato an, einen andern Beinhahmen angenommen habe. — Warschau den 10. 7bris 1800.

David Jakob.